

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΟΡΔΙΝΑΝΤΖΑ ΤΟΥ ΕΝΤΟΥ

Δ.

(Συνέχεια και τέλος)

— Ντανέ μου σούφι! φώναξε ο Μάνθος ο 'Αμάραντος.
 — Σούφι; ρώτησε ο Γκιγιώμ και τον φύσηξε.
 Ούρε με ζουράς, που κακοζήρονο νάχης!...
 Κι' ο Μάνθος τραβήχτηκε προς τα πίσω, μη γνωρίζοντας αν πρό-
 πει να του ριχτεί ή όχι.

'Αόρατες αλυσίδες τον κρα-
τούσαν...

— Τι να συμβαίνει άραγε; σκέ-
φτηκε.

Κι' έπειτα, σαν να μιλούσε με τον
 εαυτό του, μουρμούρισε:
 — Ούρε μου φαίνεται ότι με πη-
 γαν όλοι στού με ξεεί!...

— Όταν μάλιστα ανέφερε τὸ τελευ-
 ταιό λάθημά του στού λογία, εκείνος
 τὸν ἀπάντησε:

— Κατακαιμένα 'Αγραφα και 'Ε-
 παχτε καμμένα!

— Γιατί, κὴ λογία;
 — Γιατί έγινεσ ού πιρίγειουσ τὸ
 Ερώσις, κακομοίρ!...

Ὁ Μάνθος πειά δὲν τὸ χόννευε νά
 τὸν γελούνε οί Φραντζέζοι και κουτ-
 φαράχοι τ' διαόλου; αὐτὸν ποὺ θά
 γινότανε και σποδεκαέναις.

Ἐγώσες έτοι φουοζομίνουσ και
 πάλι στού 'Εντού. Ὁ Γκιγιώμ σε-
 βίωσε στού τραπέζι. Είχε νερόθραυτεσ
 πατάτεσ, ἢ ὁποίεσ κολλοκίποσαν μέου
 στού ἀπὸξέ ζουάι τουσ, σαν γρηιά με-

σα στού πέλαγου. Πήγεσ ὁ Μάνθος τὴ νεριδιά του και τὴ μύρισε. Τί
 και ήτανε αὐτό; Φαί ὄσμου, ἢ ἕναν ἄγχο ποὺ θύμψε τὴν ἄλυσάβι.
 — Τι ἄλλο έχουτε, ούρε; ρώτησε τὸν
 Γκιγιώμ.

— Φιλέττο, τὸν ἀποκρίθηκε εκείνουσ
 και τὸν πήρε ἕνα κομμάτι κρέμασ λεπτό
 σαν τσιγαροζαχτο με μιὰ μπαύμα στην
 ἄκρη νερόθραυτη κι' αὐτή και με μιὰ
 σάλτσα βαθεζοζακινη και ἄνοστη. Τί να
 τὸν έκανε αὐτό τὸν Μάνθος, τὸν λούου
 τὸν βουόνου, ποὺ ήθελε μιὰ λουβατινα
 να φάη κι' ἕνα μανάβικο γεμίτο μπα-
 νιτεσ να χορτάση!...

— 'Αχ, πάου, οί μαύρουσ, πεδανά!...
 Ἐνα μαράτινο τότε τὸν έπιασε, ἕνας
 κόμπουσ τὸν ἀνέβηκε στού λουά και ἔφρα-
 νθικανε τὰ μάτια του. Ἡ ἄλγρη του και
 ἡ στενοζομία έξελισσαν ὁ ἀναγκάστη
 και δάκρυα χορτά, σαν χορδὴσ στάλεσ
 βροφθεσ, έστάζανε κακογιά στού πάτω-
 μα... Και ὅλο τὸ χορτί του — ὁ κατακαιμένος 'Επαχτουσ — με τ'
 ἄνια του και τὸ γαζιούτὸ φραγι, ἀπὸ τὴ ψησταριέσ με τὰ γλεζάδια,
 ὅλο οί μεζέδεσ και τὰ κακοζήρονα, ὅλο τὰ μάτια τῆσ ψυχησ τῆσ πέ-
 ρασαν, σαν νά τὸν προσκαλούσαν και νά τὸν φώναζαν:

— 'Ελα! 'Ελα δὸ στίε βουνοζοφθεσ και τὰ γάργαμα νερά, ποὺ
 τὰ έλατα βογγάνε και ἡ φήγανη ποσοζοβόλα!... 'Ελα δὸ ποὺ ἡ
 κόπεσ ουδοφονέντια στη σούβλα, με λάδι ραντισμένεσ και στάζουνε τὰ
 μπουτίνα με τὸ σκόρδο στη φωτιά, ἀμίνοντασ μιὰ μπουδιὰ ποὺ και
 πεθαίνουσε ἀνασταίνε!...

... 'Ελα, Μάνθο, έλα δὸ μαζὸ μαζ πάλι, έλα σ' ἐμάσ ποὺ σ' ἄ-
 ναστήσασ και ὄγεα σου δόσασ και σφέλτοσιν και καλλήραμ σέ
 κρισίμασ, γιὰ νά σε γανταζόσασ οί Φράτζχοι!

... 'Ελα τοίμα ποὺ τ' ἀνίστονα κι' ἡ κωμῆφθεσ» ὀσένα περμιένου-
 νε και τὸ γλεζὸ «ροζνὸόζαλο», λιγορυστό-λιγορυστό, σέ κωρτε-
 ράει!...

... 'Ελα!...

Ἄλλα πὸσ νά τρέψη στὰ βου-
 νά ὁ Μάνθος; Σάν σιδερένιεσ ἄ-
 λυσίδεσ τὸν κρατούσαν δεμένο,
 κακομοιροί και νόμοι, δεσμὰ σκλη-
 ρά, βασιειά κι' ἀνάταχτα!

Ἐτσι γεμίμενοσ, ἀποκομῆφθεσ
 ὀνειρεψόμενοσ πὸσ ὁ Λουκαθῆθεσ
 έγινε ἕνα μεγάλο κομμάτι κλω-
 ρὸν τιρού και ἡ 'Ακροπόλι μω-
 ρήθη!...

Τὴν ἄλλη μέρα πήγε στού τό-
 που τὸν τὸν βουλευτή, τὸν κ. Καλ-
 πουζάνο.

— Νά με σηκώσης ἀπὸ κει, τὸν εἶπε.
 — Ἀπὸ ποῦ;
 — Ἀπὸ τὸν Φραντζέζο, τὸν Μασσῶνο.
 — Εἶσαι ἀπεσπασμένοσ ἐκει;
 — Μὲ φιλὰξ' οὐ θῶσ, κὴρ Καλπουζάνο!
 — Δὲν εἶσ' ἀποσπασμένοσ;
 — Μετατόπισε, βρε ἀδερφέ, ἀπ'
 τὴ θέσι σου! Τί εἶν' αὐτοῖνα ποὺ
 μοὺ λέξ! Δὲν ξεροσ ἰγὼ τὸν εαυτό
 μου! ἀπάντησε ὁ Μάνθος παρεξη-
 γώντασ τὴ λέξη.

Πήγε στού βουλευτή τὸ τόπου
του, τὸν κ. Καλπουζάνο!

Και τὸν διηγῆθηκε ὅλα του τὰ
 βασανιστήρια. Πὸσ ὁ πάρεδρουσ
 τοῦ χωριού θά φρόντισε, ἀφοῦ εἶν'
 ἀντίθετοσ του, νά τὸν βάλουε
 ὀρδινάντζα στού 'Εντού, γιὰ νά
 πεθάνη ἀπὸ τὴν πεινά!... Τὸν ξε-
 ρει καλά αὐτόσ τὸν πάρεδρου.
 «Γουφῶνι τὸ φιλάει, γιατί στίε
 ἄλλεσ ἐκλόγεσ τὸν μαρῶισε...»

Ὁ βουλευτήσ ἔβλεπε τὸ κεφάλι
 του, ἐστράβωσε λίγο τὸ στόμα και
 σκέφθηκε:

— Χθὲσ ἔφραγα με τὸν Βενιζέ-
 λο και αἰχῶ μ' ἔχει, ποὺ λέξ, τραπέζι ὁ
 Βασιλιάσ! εἶπε.

Ὁ Μάνθος γούρλωσε τὰ μάτια του.

— Οὐ εἶδες ἐκει, οὐ Καλπουζάνουσ
 νά τρώη με τὸν Βασιλιά!...

Ὁ βουλευτήσ ἔξακολουθῆσε:

— Ἄλλὰ ποὺ νά σοὺ τὰ λέω! Μοὺ τὰ
 εἶλεν ὁ ἴδιουσ ἐμένα ὁ κί-
 ῶφθρησ.

— Ποιὸσ κὴρ Γιώργησ;

— Ποιὸσ ἄλλουσ ἀπὸ τὸν Βασιλιά;
 Μοῦτε ὅτι ἐπειδὴ ἡ Μακεδο-
 νια κινδυνεύει και ἡ Ἄλβανιη ἐπανά-
 στασ κωπίνετα, διὰ τοῦτο, ἔπερ τις
 και ἄλλουσ, πάντεσ ἡμεῖσ ἔχουμε τὸ
 καθῆρον νά κρατόνωμε τὸν στρατόν,
 οὐχ' ήτιον ὄμοσ και τὸ ναυτικόν, διότι
 «Γιτάλα ἐτ Γουρῶσια κενίτε σούντε»,
 καθὼσ ἔλεγεν και ὁ Μένεσ Ναπολιόν,
 και ταῦτα πάντα ἔγαναν διότι
 ήτο δάχτυλοσ ὅσπεσ ὀθησε τὴν
 Ἄλβανιαν νά διαμαρτυρηθῆ
 καιτὰ πίσωσ τῆσ Ἀυστριασ και
 τοιστο-τότωσ ἔγαναν ἀνόρθωσιεσ,
 Ἐννόησεσ;

— Χά!...

— Ὅτωσ λοιπόν ἐχόντον τῶν πραγ-
 μάτου, ὁ στρατόσ ἀεσπασῆθη τῆσ
 χωροφιλικήσ και ἡ πολιτικὴ οὐδὲν
 ἰσχυεῖ ἐφαρμοσῆντοσ τοῦ ἀποκεν-
 τρωτικῶσ συ-

στήματου. Ἐννόησεσ;

— Ἄχα!

— Θά σοὺ τὰ ἐξηγήσω. Δὲν δύναται
 ὁ βουλευτήσ σήμερον νά ἐ-
 πειθῆ ἔπερ τοῦ στρατοῦ, διότι
 ἐσάσ σάσ ἔχουνε ἀποκεν-
 τρωσέι.

— Ἡμῶσ;

— Μάλιστα, σάσ! Σάσ ἀποκεντροῦσαν.
 Δὲν τὸ ξερεῖσ;

— Μάσ κ' ἐν τ' ὄρουσαν ἡμῶσ!...

— Ὅπωσ σέ βλέπω και με βλέπεῖσ!...

— Μ' ὀε ποὺ λέξ, σέ παρακαλώ,
 ἀγριλίεσ εἰμασταν νά μάσ ζιν-
 τρωσούν; Πίσου μ' ὀ' ἔχου. Σατανά!...

Κι' ἀπελπισμένοσ ἔρχε και ἀπὸ τὸν
 βουλευτή.

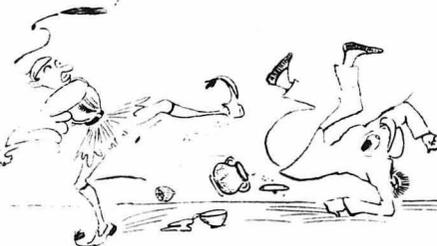
— Δὲν μένει ἄλλο, δὸ ἀποταχῆσου!
 εἶπε.

Και με τὴ σκέψη αὐτὴ στού κεφάλι
 πήγε πάλι στού στρατηγῶτὸ
 σπύ. Ἦταν ἡ ὄρα ποὺ ἔπερτε ὁ
 Γκιγιώμ νά κοιμηθῆ, ὀλόγυμοσ,
 ταιταῖδι.

— Μουρέ, δὲν
 ντρέπεσαι μουρέ!
 φώναξε ὁ 'Αμάραντοσ.

— Ντοριέ, ντορι-
 μέ!...

— Ν το ὄ ρ ε
 μα δὲν ἔχεισ κωπ
 ντροπή!... Πίσου — Εἶδες ἐκει
 νά πίνη με τὸν Βασιλιά κραιο!

Τὸν τινάξε κάτω τὸν Γκιγιώμ!

Τὸ μύριζε ἀπὸ δῶ, τὸ μύριζε
ἀπ' ἐκει, δὲ μύριζε τὸ μαθρο!

Εἶδες ἐκει νά πίνη με τὸν Βασιλιά κραιο!

μον σ' έχον Σατανά, με τούτους τούς μαγαριμένους!...
Κι' ο Μάνθος στανοκοιμήθηκε...

Την άλλη μέρα είδε τον Γενιώμη να κρατάει μια γιαούρτη.
— Για τόν τρενεράλλε; τόν ρώτησε.
— Βουί, βουί!
— Βουή νά σουφθη, χελωνοράε του διαόλου!
'Ο Γενιώμη την άδειασε σ' ένα πιάτο κι' άρχισε νά σιτίη λίγο ζερμό από πάνω της.
— Γιαούρτη αιώλοζιέμονο την ζάνε;ς; φώναξε ο Μάνθος.
— Λε σ' σ' - - - μ' ού, σιλ-βου-πλέ!
— Νά σ' πάρη και γι' σ' άλλ' έση, Παναγία μου!
'Ο Γάλλος πήρε κατόπι κι' έρωξε ζάχαρι στη γιαούρτη.
'Ο Μάνθος τον ζήτηζε έλληρητος.
— Όχι μη παλάβοσι ού ζουρούνης; 'Η μήπως σ'ι Φεράζου κι τού γιαούρτ' θά μ'άς τού διοργανώσουνε!...
Κι' έκανε θηούς ανέβηκε στο κεφάλι του.
— Ά! Όύλα κι' ούλα, Μπουρούε νά χαλάσουν αν θέλουσ τ' στρα-
τό, μα τού γιαούρτι όχι!...
Και άρπαξε τού χέρι του Γενιώμη, άγριεμένος, τρομερός!
— Άφ' στο, ζαγάφ, κάτου!...
'Ο Γάλλος φοβήθηκε.
Κι' ο Μάνθος πέταξε τού πιάτο κάτω
και τού κλωστούτησε!
— Άζουξ έκει νά βάλουν χέρι στο
γιαούρτι!
Κι' έσπρωξε τόν κακόμορο Γενιώμη,
και τόν τινάξε κάτω!...

Όταν συνήλθε ο ελκόνος, τότε πεινά
συλλογίσθηκε τού μέγεθος τού πραγματικού
του. Είδε στρατούδικαι έμπρός του νά
όρθωνόνται και φιλιάξες νά τόν κρατούν
κλεισμένον... Είδε και τόν έαυτό του να
καταδικασμένο στον διά της Γαλλικής κοι-
νίας θάνατον!... "Όλες ή βρωσιές πατά-
τες, τά νερόβουρα εντόσια, οι πορούδες
και ή άηδεις σάλτσες άρχισαν νά τόν πε-
ριωζιόουνε και νά τόν πνίγουν... Τά
ζώα τών Φραντζέζων φαγητά ανατοζιέ-
λες τού φέρονε στο κορμί του. Τού άμπε
του, σάν σουί, στις άγριότητες τού έγινε και
μιά ζάλη, ένας ίλιγγος τόν έπαισε, μιά
θαμπάδα ανέβηκε στα μάτια του, ή διά-
νοιά του σκοτίστηκε και ερίστηκε στο δώ-
μο, τρέχοντας σάν άρηρασιμένον, σάν
τρελλός...

Χωρίς νά καταλάβη κι' αυτός τού ποξ,
βρόθηκε στον λόγο.
— Τι έπαθες, σ' οφ' Ανάφρατη; τόν
ρώτησαν.
— Οι Φεράζου θά μ'άς διοργανώσουν
τού γιαούρτι!...
Κι' έπεσε άναίσθητος στο χώμα, δί-
πλα σού μαγειρεία τού στρατού.
Οι στρατιώτες τόν περιζήλωσαν κι' έ-
τρεξε κι' ο γιατρος τού λόζου!
— Λίγον άδέρια φέρετε τού... διέταξε, Γεώργιο, δεκαένα, αιδί-
ορα, μιν πάθη τίποτα ο άνοητος!...
'Ο Μάνθος μισάνοιξε τά μάτια του!... Άζουξε τού γιατρού κι' έ-
ζήτηζε γόρφο στο μαγαριό που κοιμάτοε τού ζώατα, που κόχλα-
ζαν τά καζάνια και μαζομαζούν... Άνοστήναξ τότε βαθύα και
είπε:
— Ένα σ' αιώτάα νά μού φέρουνε καλύτερα, γιατρέ... Μι λίγη
σηγανούλα κι' αλάτατα!...

Τ Ε Λ Ο Σ ΣΤΑΜ, ΣΤΑΜ.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Γύφτικο σπίτι ζαίγετα κι' οι γήιτοι περιζήφοντα.
Δέν έφ' έξιμας άπ' τά μάτια και θά φέζονε άπ' τά φρέδια.
Δός τού λωλού νά πη νά ιδη; τού νόυ του.
Σέ τούτο τού στραβό χοριό δέν είχαν άλλον κι' ήθελα έγω.
'Η άφρώστεια με την άρχουτά γνωρίζοντα από μακριά.
'Η θλόρες κόβουν γόνατα κι' ή έγνοτες κόβουν γέρα.
'Η μαχαριά γιατρεύεται, μα ο κακός λόγος μένει.
'Η πείνα τόν ευγενικό αιδιάντροπο τόν ζάνει.
'Ηθραν τά πετούμενα νά βγάλουν τά κωδύμενα.
Θέλει ο χρόνος και γ'ταιν οι μήνες.
Ξενοθερίζεις, τραγουδάς, κακό ζευμόνα θά τρα-
θάς.
'Ο λωλός σφάλλει δάμα κι' ο φρόνιμος κινάγια.
'Οποιος σκοντάφει τού πουρνό, όλημερίς σκοντάφει.
'Ο ύστερονός μετανιωμός τίποτε δέν άξιζει.

ΣΤΑ ΠΕΤΑΧΤΑ

Η ΝΥΧΤΕΡΙΔΕΣ

Πώς παρεξηγήθηκαν τά άλλακα κατά ζωά. Τι ύπηρεσίες προ-
σφέρουν. Τι έπίστουαν άλλοτε, Φέδες και τρώες. Μιά τρα-
γουχί ιστορία. Τά πάθημα μιάς μικρής πριγκηπέσσας. 'Η νυ-
χτερίδα που γαντζώθηκε στην περρούα της. 'Ο πανικός, ζα-
κάρτισσα σ' όλη της τή ζωή. 'Ο διαγώμος τών νυχτεριδών κτλ.

'Η νυχτερίδα ποιος νά είνε ένα άσχημο και άποροστοικό ζώο,
αλλά δέν είνε καθόλου επικίνδυνο. Αντιθέτως είνε ένα ζώο πολύ
χρήσιμο, γιατί τρέφεται αποκλειστικά με βλαβερά έντομα. Την πα-
λιά έποχή θεωρούσαν τις νυχτερίδες ως δηλητηριώδη ζώα! Έλεγαν
μάλιστα πός άποιο άνθρωπο άγγιζε ή νυχτερίδα τού μετάδιε ένα
άθεράπειτο έξέμα.

Έπίστουαν έπίσης ότι αν κανείς έπιανε νυχτερίδα με τού χέρι του,
θάβγαζε μαζωξές σταχλιές τρώξες στην παλάμη του!...

Πρό έκατόν πενήντα έτών ο φόβος τών νυχτεριδών ήταν ευρύ-
τατα διαδεδομένος και στοίς πιο μορφωμένους αιώνη ανθρώπους.

'Ηταν τότε ή έποχή που όλοι φορούσαν περούδες, κλωμάνες
από λινό ή από ξένα μαλλιά. Σε κά-
ποια λοιπόν από τις μικρές πριγκηπέ-
σας Αιόλες της Γερμανίας έπορεύετο νά δοθή
μιά έρασιτεχνική παραστάσις. 'Η σπηή
είχε στηθή στο μέσον μιάς παλιής σέ-
ρας, στο περιβάλλο τού παλατιού.

'Ηταν μιά όμοια καιόκαινη βραδιά.
'Από τις άνοιχτές πόρτες της λαμπροστο-
λιμένης και φωταγωγημένης σέρας
έμπαιναν όλες ή ενοδιες τού άνοημένου
ζώου. "Όλη ή Αύλη είχε μαζεμένη κάτω
από τη σπηή και περιμενε νά άρχισή ή
παραστάσις. Σε λίγο ύψώθηκε ή αινάια
και ή κομωδία άρχισε. Έξαφνα όλοι έ-
πάσχαζαν από φρενή, ακούγοντας μιά
σπαρταχική τραγουχί. 'Η κόρη τού πρι-
γκηπος, ή νεαρωτάτη πριγκηπέσσα Πα-
λινα, που έπορεύετο νά λάβη μέρος στην
κομωδία, ώρωμισε στη σπηή με την ά-
γωνία ζουραγισμένη στο πρόσωπό της.
Τρέχοντας σάν τρελή ήδω κι' έκει, έ-
πίδησε από τού σπηρή κάτω στην ορχή-
στρα, έπεσε απάνω σ' ένα από τά μεγά-
λα αναλόγια, τού άποιο έσπασε από τού
βάρους της, και σοριάστηκε άναίσθητη
στο πάτομα!...

"Όλοι έτρεξαν νά την βοηθήσουν.
Την σήκωσαν και την έαπλώσαν στο
κρεβάτι της. 'Η πριγκηπέσσα συνήλθε,
αλλά άρχισε νά φωνάζη και νά καλή εις
βοήθειαν, ενώ τού σώμα της τινάζονταν
από φοβερούς σπασμούς.

Ποία ήταν ή άφορη όλης αυτής της
φασαριάς; Μιά νυχτερίδα, που είχε
γαντζωθεί απάνω στην κασαρή, που-
δρασιμένη περούα της δυστυχισμένης
πριγκηπέσσας!... "Όταν οι γιατροί εξήτασαν τή νέα, εδίδωσαν ότι
είχε σπάσει ένα της πλευρά και είχε πολλαπλά κατάγματα και στο
δύο της πόδια.

Τού άμωρο κορίτσι που ήταν μόλις δεκαέξι έτών, έγινε καλά, αλ-
λά έμεινε σ' όλη της τή ζωή σακάτισσα, άναγκασμένη νά περπατή
με δεκανίκια.

Την άλλη μέρα, ύστερα από τού δυστύχημα αυτό, ο ντελάλης έγω-
στοποίησε σε όλοκληρη την πόλη, ότι κοί ύπηρεσι της Αιόλης 'Υψη-
λότιμος ήταν έποχουμένος νά έξουτώσουν όλα τά επικίνδυνα και
δηλητηριώδη ζώα, που κοινός αποκαλούντα νυχτερίδες! "Όποιος πα-
ρέδιε μιά δωδεκάδα από τά διαβολικά αυτά πλάσματα στην άστυ-
νομία, θάπαυε ως άμοιβή ένα άσημένιο τάλληρο.

'Εννοείται ότι άρχισε άμέσως άγριο κινήγη έναντίον τών άθώων
νυχτεριδών. Τις κινήρησαν με φωνάκια σ' όλα τά έρημιόμενα κτί-
ρια, όπου κατέφηναν, ή άνάβαν φωτιά κάτω από τούς σκοτεινός
θόλους κι' έτσι τά δυστυχισμένα ζώα επνίγοντο από τόν καινό.

Μιά μέρα όμως έξεφράγη πορκαλά και έκαψε έντεκα σπιτία και
δεκαεννέα άζωρούες. Και όλα αυτά για μιν άσκια νυχτερίδα!...

ΑΣΤΕΙΑ

'Η σού' υγος.—Μά αυτή ή ύπηρεσίά μας
έγινε άνελοφορη, τού κατάλαβες; 'Ορίστε, τώρα
κοι λείπον τά ποικιάμα μου. Φαίνεται πός τά
φύρεσε, ενώ έγω έλειπα στην έξοχή.

'Ο σού' υγος.—'Αδύνατον, άγάπη μου. Θά
τού παρατηρούσα έγώ!...

